

GROENLINKS

GOOISE MEREN

Groen en Eerlijk

Werken aan een sociaal en duurzaam Gooise Meren

Verkiezingsprogramma 2022-2026

INHOUD

INLEIDING	3
1. SAMEN VOOR HET KLIMAAT	4
1.1 Eerlijk uit de energiecrisis.....	4
1.2 Groen, biodivers en klimaatbestendig Gooise Meren.....	6
2. WONEN EN ZORG VOOR IEDEREEN	8
2.1 Gepaste en betaalbare woonruimte	8
2.2 We zorgen voor elkaar	9
3. MEEDOEN EN ERBIJ HOREN	11
3.1 Armoede bestrijden en voorkomen	11
3.2 In Gooise Meren staat niemand alleen	12
4. ONDERNEMEN EN CULTUUR	14
4.1 Ondernemen en werken	14
4.2 Kunst en cultuur	15
5. MOBILITEIT EN VERKEER	17
5.1 Auto's, fietsers, voetgangers.....	17
5.2 Openbaar vervoer	18
6. DIERENWELZIEN	19
6.1 Onze dieren zijn onze verantwoordelijkheid.....	19

INLEIDING

Het gedachtegoed van GroenLinks wordt door steeds meer mensen en partijen omarmd, niet in de laatste plaats omdat de ernst en omvang van de klimaatcrisis de afgelopen jaren steeds duidelijker en voelbaarder zijn geworden. Maar hoewel de meeste politieke partijen zich uitspreken over het belang van 'duurzaamheid' en 'biodiversiteit', worden er in de praktijk te weinig concrete stappen gezet om de klimaatverandering te beperken. De landelijke politieke koers van de afgelopen pakweg 15 jaar was gefocust op economische groei als de oplossing voor alles. We weten inmiddels wel dat dat niet heeft gewerkt, integendeel!

In het handelen van mensen merk je dat onze ideeën steeds meer worden gedeeld: inwoners en bedrijven zijn zuiniger met grondstoffen, steeds meer mensen leggen zonnepanelen op hun dak, zorg- en energiecoöperaties werken samen, buurtbewoners maken hun omgeving groener en schoner, internet wordt gebruikt om spullen met elkaar te delen, inwoners helpen vluchtelingen op weg binnen onze gemeente. Kortom, er is verandering gaande. GroenLinks is een partner voor alle mensen die verandering willen. Het gaat daarbij om ingrijpende verandering op de lange termijn; het gaat niet alleen over het hier en nu, maar vooral ook om de toekomst van volgende generaties, onze kinderen en hun kinderen.

Bij deze verandering moeten we te allen tijde polarisatie proberen te voorkomen. Een voorbeeld van een sterk polariserend vraagstuk is de opwek van windenergie. Bij veel mensen leven grote zorgen over de mogelijke komst van windmolens in onze regio, onder meer over de gevolgen hiervan voor de volksgezondheid of voor natuur en landschap. Wij denken dat windmolens niet geplaatst moeten worden als het draagvlak ontbreekt. We moeten ons de tijd gunnen om alle mogelijke gevolgen voor eventuele locaties goed in beeld te brengen. Ondertussen hebben we onze handen vol aan het besparen van energie, aquathermie (het realiseren van warmtenetten) en de opwek van zonne-energie.

Ruim zes jaar na de fusie van Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg wordt op woensdag 16 maart 2022 aan de inwoners van Gooise Meren opnieuw gevraagd hun stem uit te brengen op een van de vele politieke partijen. Alle partijen hebben duurzaamheid en 'groen' in hun programma staan en streven naar een sociale gemeente. Waarom zou men in Gooise Meren op GroenLinks moeten stemmen?

Voor GroenLinks is het pleiten voor 'groen' - duurzaamheid en biodiversiteit - van meet af aan de kern van de zaak. We focussen echter niet alleen op verduurzaming, maar tegelijkertijd ook op de sociale aspecten daarvan. GroenLinks kiest voor een eerlijke, rechtvaardige transitie naar een duurzame maatschappij en levensstijl. Alle inwoners van Gooise Meren, ook mensen met een kleine portemonnee, moeten kunnen meekomen.

GroenLinks is voor collectieve oplossingen, waarbij onze inwoners zelf ook meedenken en -beslissen over de manier waarop wij de uitdagingen het hoofd bieden. Door samen met de inwoners op te trekken, ontstaat er draagvlak. We verdelen verder niet alleen de kosten op een eerlijke manier, maar ook de opbrengsten (bijvoorbeeld van energieopwekking) komen bij onze eigen inwoners terecht.

Zo blijft Gooise Meren ook in de toekomst een fantastische gemeente om in te wonen!

1. SAMEN VOOR HET KLIMAAT

1.1 Eerlijk uit de energiecrisis

De opgave

In 2050 moet Nederland aardgasvrij en klimaatneutraal zijn en dus ook Gooise Meren. De opgave is tweeledig: we moeten enerzijds vol inzetten op energiebesparing door de verduurzaming van woningen en bedrijven en hergebruik van grondstoffen, anderzijds moeten we de opwek van groene energie en warmte realiseren. Naast deze 'technische' en financiële mega-opgaven, is het een niet te onderschatten opgave om hierbij een eerlijke verdeling van kosten en opbrengsten te realiseren. Dat geldt niet alleen op landelijk niveau, maar zeker ook lokaal! Onderdeel hiervan is de opgave om te komen tot een circulaire economie.

De urgentie is zo hoog dat de transitie sneller moet gaan dan deze nu is ingezet. Lokaal moeten we alles op alles zetten om eerder dan 2050 klimaatneutraal en aardgasvrij te zijn.

Onze uitgangspunten

GroenLinks kiest voor een eerlijke, rechtvaardige transitie naar een duurzame maatschappij en levensstijl. Alle inwoners van Gooise Meren, ook mensen met een kleine portemonnee, moeten kunnen meekomen. We willen zorgen dat de totale woonlasten van huishoudens met een lager inkomen niet stijgen. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Ook inwoners met weinig financiële middelen krijgen de kans om mee te doen in coöperatieve energieprojecten en op die manier te profiteren van de opbrengst.

Deze opgave kunnen we alleen oppakken als gemeente, inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners goed samenwerken. Dat kan niet van bovenaf opgelegd, hiervoor moeten we als gelijkwaardige partners met elkaar in gesprek. Samen Sneller Duurzaam is daarbij een onmisbare schakel.

Voor opwek van energie en warmte kiest GroenLinks voor maximale inzet op zonne-energie en het gebruik van (rest)warmte uit oppervlakte- en afvalwater. Voor onze gemeente heeft energiebesparing door verduurzaming van de gebouwen absolute prioriteit. Voor opwek van energie en warmte kiest GroenLinks voor maximale inzet op zonne-energie en het gebruik van (rest)warmte uit oppervlakte- en afvalwater (aquathermie).

De opwek van zonne-energie heeft in de komende raadsperiode de voorkeur boven windenergie. Het realiseren van zon-op- (grote) daken en zon-op-parkeerplaatsen vormt tezamen met de inspanningen op het gebied van aquathermie al een enorm ambitieuze opgave voor de komende jaren. Verder is het in onze regio moeilijk om geschikte locaties voor windmolens te vinden, door de vele natuurgebieden en cultuurhistorische landschappen. Hierdoor ontbreekt op dit moment breed draagvlak voor windenergie.

GroenLinks wil een circulaire economie die grondstoffen in de kringloop houdt. Bij bouwprojecten blijft de gemeente inzetten op korte ketens en hergebruik van grondstoffen. Bij invulling van nieuwe bedrijfsruimte wordt de voorkeur gegeven aan bedrijven die bijdragen aan een circulaire economie. De gemeente blijft natuurlijk met haar eigen inkoopbeleid het goede voorbeeld geven.

Programmapunten

1. Alle daarvoor geschikte daken van bedrijven of openbare gebouwen worden benut voor zonnepanelen, bij voorkeur via lokale energiecoöperaties zoals Wattnu.
2. Via lokale energiecoöperaties krijgen ook mensen zonder eigen dak of grond de mogelijkheid om in hun directe omgeving te investeren in zonnepanelen op (openbare) gebouwen.
3. De gemeente faciliteert duurzame lokale warmte-initiatieven en wijkprojecten zoals het aquathermieproject in Muiderberg.
4. De gemeente blijft volop inzetten op woningisolatie en zorgt dat er, onder andere in samenwerking met de lokale energiecoöperatie Wattnu, wijkgericht en op maat wordt geïnformeerd en gestimuleerd.
5. We bouwen nieuwe wijken energieneutraal en waar mogelijk energiepositief. Waar de gemeente eigenaar of ontwikkelaar is, is dat de norm. Bij een private eigenaar zullen we dit zo veel mogelijk stimuleren.
6. GroenLinks wil dat de gemeente duidelijke prestatieafspraken maakt met woningcorporaties en andere verhuurders: onder andere over energielabels, het percentage energieneutrale woningen en woningen met zonnepanelen.
7. We stimuleren bedrijven om het energielabel van hun gebouwen maximaal te verbeteren.
8. GroenLinks blijft inzetten op het zoveel mogelijk scheiden van afval waar dat zinvol is en het hergebruik van grondstoffen. Wij willen niet dat inwoners gaan betalen per kilo restafval en ook niet voor het aanbieden van grofvuil.
9. In samenwerking met Samen Sneller Duurzaam faciliteert de gemeente een “huis voor de toekomst” (De Groene Ruiters) waar bewoners informatie vinden over de transitie naar een groener en biodiverser Gooise Meren en waar ze terecht kunnen met al hun ideeën en vragen.
10. GroenLinks wil stadslandbouw en pluktuinen/voedselbossen mogelijk maken als onderdeel van de circulaire economie.
11. We zeggen NEE tegen de biomassa-centrale.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- Energiecoaches die inwoners op maat informeren over mogelijkheden om energie te besparen.
- De pilot aquathermie in Muiderberg, waarbij het warmtenet de Eikenlaan is aangelegd en veel ervaring is opgedaan met het benutten van de ‘koppelkans’ rioolvernieuwing en aanleg warmtenet.
- Overstap op LED-verlichting in de openbare ruimte.
- De bestaande Duurzaamheidslening waarmee bewoners tegen gunstige voorwaarden duurzaamheidsmaatregelen aan de eigen woning kunnen financieren, is deze periode uitgebreid.
- Er is een gemeentelijke routekaart voor het van het gas af gaan van de wijken (de zogenoemde Transitievisie Warmte).
- Via Wattnu (de lokale energiecoöperatie) zijn er collectieve inkoopprojecten van zonnepanelen en isolatiematerialen gerealiseerd.
- Een nieuwe visie op circulair grondstoffen- en afvalbeleid.

1.2 Groen, biodivers en klimaatbestendig Gooise Meren

De opgave

Door de klimaatverandering hebben we ook in Gooise Meren steeds vaker te maken met extreme hitte en droogte of met heftige stortbuien en wateroverlast. We moeten daarom de openbare ruimte en tuinen klimaatbestendig maken. Ook loopt de biodiversiteit in onze gemeente drastisch terug. Gooise Meren is wel groen, maar niet biodivers! Dit is te wijten aan de klimaatverandering, stikstofuitstoot, invasieve exoten (zoals de Amerikaanse rivierkreeft en de Japanse Duizendknoop), verstening van de openbare ruimte en tuinen en door te eenzijdige beplanting in de openbare ruimte en landbouw.

Onze uitgangspunten

‘Groen’ heeft voor GroenLinks meerdere betekenissen. Groen verwijst in de eerste plaats naar een groene omgeving, naar het belang en het behoud van natuur. Natuur is meer dan een ruime aanwezigheid van bomen en planten: natuur gaat over gezonde ecosystemen. Dat wil zeggen dat planten en dieren kunnen floreren in een levenskrachtige natuurlijke omgeving.

Groen betekent ook ‘duurzaam’: groene energie is duurzaam opgewekte energie die onze leefomgeving niet uitput of aantast. Een duurzame natuur is een biodiverse natuur die bijdraagt aan een gezonde leefomgeving. Biodiversiteit omvat alle zichtbare en onzichtbare flora en fauna, in de bodem, het water, de natuur en de bebouwde omgeving.

Groen is belangrijk voor onze gezondheid en draagt bij aan een fijne omgeving en beter leefklimaat voor mens en dier. Schone lucht is daar een belangrijk onderdeel van, zeker in stedelijk gebied waar dit om verschillende redenen onder druk staat. Daarom blijven wij inzetten op langzamer rijden op rijkswegen en provinciale wegen, proberen we houtstook terug te dringen en worden er meer bomen geplant.

Wij stellen groen, biodiversiteit en kwaliteit van leven centraal. Dat doen we bij ieder bouwproject en bij elke aanpassing van de openbare ruimte. Iedereen heeft recht op een groene omgeving in de buurt. Dat vraagt om een integrale blik en een goede verdeling van onze ruimte. Soms moeten er bomen worden gekapt – bijvoorbeeld bij ziekte, om veiligheidsredenen of ter bevordering van biodiversiteit – maar kappen kan alleen onder strikte voorwaarden en er moet altijd (elders) worden geplant.

We beschermen en versterken onze natuur en maken onze omgeving weerbaar tegen de gevolgen van klimaatverandering: tegen extreme hitte, droogte en hoosbuien. Bouwen voor de mens betekent wat ons betreft ook bouwen voor dieren en insecten.

Programmapunten

1. De komende vier jaar voeren we het in 2021 vastgestelde Biodiversiteitsactieplan verder uit. Hiervoor maken we voldoende budget vrij.
2. We herzien het bomenbeleid. Bomen zijn waardevol en daarom moet kappen niet te makkelijk zijn. Voor iedere gekapte boom wordt (elders) een boom geplant.
3. We voeren ‘geboortebomen’ in, waarbij bij elke geboorte van een nieuwe inwoner van Bussum, Naarden, Muiden of Muiderberg de kersverse ouders een boom van de gemeente krijgen voor in hun tuin of in de openbare ruimte.
4. We hanteren zoveel mogelijk 30 km/u en klinkerbestrating binnen de bebouwde kom en we blijven pleiten voor 80 km/u op de ons omliggende provinciale en rijkswegen.
5. De gemeente (ver-)bouwt en renoveert gemeentelijke gebouwen natuurinclusief. En stimuleert ditzelfde bij woningeigenaren en woningcorporaties.

6. We breiden de duurzaamheidslening uit zodat ook groene daken hiermee gefinancierd kunnen worden.
7. Er worden plekken gecreëerd voor educatie over natuur en biodiversiteit, bijvoorbeeld in de Groene Ruiter en in nieuwe tiny forests.
8. Er komt een verbod op het afsteken van consumentenvuurwerk in onze gemeente. In plaats daarvan komen lokale vuurwerkshows met Oud en Nieuw. Hierbij kijken we ook naar milieuvriendelijke alternatieven zoals drone- en lasershows.
9. Wij faciliteren het afkoppelen van hemelwaterafvoer van het riool en pleiten voor het ter beschikking stellen van infiltratiekratten, naar voorbeeld van de gemeente Hilversum.
10. We maken een actieplan voor ontstening, omdat we zien dat de landelijke actie Operatie Steenbreek niet voldoende werkt. Dit plan moet gericht zijn op bewustwording én extra prikkels creëren in de vorm van een bijdrage in natura of een financiële bijdrage/subsidie.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- Een Biodiversiteitsactieplan, met onder meer maaibeleid dat rekening houdt met insecten.
- Het bomenplan Muiderberg.
- Er is samen met twee scholen een Tiny Forest gerealiseerd op de Groene Long in Bussum.
- Hemelwater wordt bij rioolvervanging gescheiden van het afvalwater afgevoerd.
- Waterberging bij extreme buien in grote delen van Gooise Meren al goed geregeld.
- We bestrijden invasieve exoten zoals de eikenprocessierups en de Japanse Duizendknoop op milieuvriendelijke wijze.

2. WONEN EN ZORG VOOR IEDEREEN

2.1 Gepaste en betaalbare woonruimte

Opgave

Er is in Gooise Meren een tekort aan woningen. Dit komt enerzijds doordat we in onze gemeente weinig grote bouwlocaties meer hebben. Onze natuurgebieden zijn te waardevol en we willen ook het cultuurlandschap rondom onze mooie vestingen niet volbouwen.

Anderzijds kom het doordat niet de juiste woningen beschikbaar zijn, waardoor er weinig doorstroming is. Zo blijven ouderen vaak lang in een eengezinswoning wonen, omdat een betaalbare kleinere woning niet beschikbaar is of omdat deze niet geschikt is om zelfstandig te blijven wonen. Tegelijkertijd moeten ouderen langer zelfstandig thuis wonen en neemt daardoor de vraag naar zorg en zorgvoorzieningen aan huis toe.

Ten slotte hebben we ook in onze gemeente te maken met een sterk toenemende vergrijzing in de naaste toekomst en anderzijds steeds grotere tekorten aan zorgpersoneel en mantelzorgers. Met andere woorden: steeds meer mensen gaan zorg nodig hebben en er zijn steeds minder handen om die zorg te bieden.

Uitgangspunten

We moeten dus goed bepalen welke woningen we gaan bouwen op de schaarse locaties die er nog zijn. Er moeten woningen komen die geschikt zijn voor zowel starters als doorstromers. Woningen moeten aantrekkelijk gemaakt worden voor oudere doorstromers, bijvoorbeeld door ze drempelloos te maken en ze te bouwen in de nabijheid van belangrijke (zorg-)voorzieningen. Het samenbrengen van huisvesting van jongeren en ouderen kan de sociale cohesie versterken en ook praktisch nut hebben, zoals hulp bij boodschappen en kleine klusjes in en om het huis.

Op dit moment is het uitgangspunt van onze gemeente dat bij nieuwbouwprojecten ten minste 1/3 sociale huur en 1/3 middeldure huur moet worden gebouwd. GroenLinks wil dit minimaal voortzetten, en waar mogelijk zelfs hogere percentages realiseren.

Vanwege de schaarste aan bouwlocaties kiest GroenLinks voor het 'inbreiden' van bestaande locaties: we herbestemmen gebouwen voor wonen en kiezen bij nieuwbouw voor (gematigde) hoogbouw waar mogelijk. Dit is een betere oplossing dan het bouwen in het groen.

We moeten zorgen dat ook mensen die werkzaam zijn in de zorg en jongere generaties die hun ouders willen ondersteunen, in onze gemeente betaalbare woonruimte kunnen vinden.

Programmapunten

1. We bouwen voor doelgroepen zoals ouderen en mensen met een beperking, zodat er voor deze mensen doorstroommogelijkheden komen.
2. We onderzoeken nieuwe woonvormen, zoals geclusterd wonen, hofjes met een zorgfunctie en het combineren van jongeren- en ouderenhuisvesting. Waar mogelijk passen we deze vormen al toe.
3. Bij nieuwbouwwijken kiezen we voor een mix van kleine woningen en gezinswoningen, zodat ook doorstroming binnen de eigen wijk mogelijk wordt.
4. We willen bij nieuwbouw een anti-speculatiebeding en een zelfbewoningsplicht voor koopwoningen, zodat ze terechtkomen bij inwoners en niet bij investeerders.

5. Bij nieuwe bouwprojecten willen we woningen bestemmen voor bewoning door werknemers in de zorg en het onderwijs.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- Voor het eerst wordt bij nieuwbouwprojecten ook echt 1/3 sociaal gebouwd.
- Er komen bijna 200 sociale huurwoningen op Crailo en 20 op het naastgelegen KPN-terrein in Bussum.
- Er komen 50 sociale huurwoningen op de Bredius en 40 op de Ankerplaats in Muiden.
- Er komen 80 sociale huurwoningen op de BOR-gronden en 60 op de Zwarteweg in Naarden.
- Een groot deel van deze woningen betreft kleinere woningen geschikt voor starters en doorstromers die kleiner willen gaan wonen.

2.2 We zorgen voor elkaar

Opgave

De vraag naar zorg in de thuisomgeving neemt steeds meer toe. Dit heeft meerdere oorzaken. Allereerst blijven ouderen langer thuis wonen sinds het bejaardentehuis uit onze maatschappij verdwenen is. Ook worden mensen steeds ouder en vormen ouderen een groeiend deel van onze inwoners. Zeker in Gooise Meren is deze dubbele vergrijzing aanwezig. Een extra gevolg hiervan is dat er ook steeds minder mantelzorgers beschikbaar zijn.

Door deze toenemende zorgvraag zijn er ook steeds meer mensen nodig in de zorgverlening in onze gemeente. Maar de mensen die graag hier zouden komen werken, willen ook hier wonen. Het gebrek aan betaalbare woonruimte is hierbij een groot probleem.

Er is ook een toenemende vraag naar voorzieningen die de gemeente (deels) vergoedt, zoals huishoudelijke hulp, vervoer of aanpassingen aan de woning. Hierdoor lopen de kosten voor de gemeente snel op.

Er is ook nog veel te verbeteren in de jeugdzorg. Dat geldt landelijk, maar ook in Gooise Meren. In Gooise Meren steeg het aantal jeugdigen in de jeugdzorg sinds 2015 met 20% tot ruim 1300 in 2020 (landelijk 11%).

Uitgangspunten

De gemeente levert zelf geen zorg maar voert wel de regie over de voorzieningen uit de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) en de Jeugdzorg. GroenLinks vindt dat we zoveel mogelijk hulp moeten bieden via laagdrempelige, collectieve voorzieningen, zoals het Alzheimercafé, in plaats van dure, individuele maatwerkvoorzieningen.

Omdat steeds meer mensen gespecialiseerde zorg aan huis nodig hebben en zorginstanties hier nog niet op ingespeeld zijn, moet de gemeente een actieve regierol voeren om het belang van de inwoners en het financiële belang van de gemeente te behartigen.

In de Jeugdzorg wil GroenLinks overbehandeling voorkomen bij kinderen en jongeren die ook prima geholpen kunnen worden met lichtere ondersteuning. Hierdoor maken we geld en tijd vrij voor een adequate behandeling van kinderen en jongeren met complexe problematiek.

Programmapunten

1. De komende periode moet het Actieplan Mantelzorg worden uitgevoerd, waarbij een belangrijk aandachtspunt is om in een vroeg stadium mantelzorgers in het vizier te krijgen zodat tijdig ondersteuning kan worden geboden. Hier moet voldoende budget voor gereserveerd worden.
2. Bij nieuwe bouwprojecten willen we woningen bestemmen voor bewoning door werknemers in de zorg.
3. We moeten door een goede lokale communicatiecampagne de zoektocht naar geschikte pleeggezinnen ondersteunen.
4. We steunen initiatieven die vrijwilligers in contact brengen met (oudere) mensen die genieten van het contact met dieren die ze zelf niet (meer) kunnen houden of die juist hulp nodig hebben bij de zorg voor hun huisdier (bijvoorbeeld het uitlaten van de hond). Ook vanuit dierenwelzijn bezien is dit belangrijk.
5. We sluiten aan bij de zogenoemde Sociale benadering van dementie (SBD) en werken daarvoor onder meer samen met zorg- en welzijnsorganisaties. We vinden niet zelf het wiel uit, maar maken gebruik van de ervaringen die hiermee o.a. in Amsterdam zijn opgedaan. SBD gaat uit van het perspectief van mensen met dementie en hun naasten, en wat zij meemaken in hun dagelijkse leven. Het uitgangspunt is dat de (formele en vrijwillige) zorg beter aansluit bij de behoeften van mensen en wat zij nog wel kunnen, zodat uiteindelijk de zorg beter en effectiever georganiseerd kan worden.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- Het zogeheten doelgroepenvervoer, het vervoer van inwoners die zich niet altijd zelfstandig kunnen verplaatsen, is in eigen beheer genomen. Hierdoor is de kwaliteit en beschikbaarheid hiervan verzekerd.
- In 2019 is in Gooise Meren een start gemaakt met AutoMaatje, een vrijwilligersnetwerk van automobilisten die inwoners tegen een kleine vergoeding binnen de gemeente vervoeren. De gemeente draagt hier financieel aan bij.

3. MEEDOEN EN ERBIJ HOREN

3.1 Armoede bestrijden en voorkomen

Opgave

Ook in een rijke gemeente als Gooise Meren zijn er huishoudens die het financieel zwaar hebben. Aan alle kanten stijgen de kosten, voor een woning, voor gas en elektra, voor de boodschappen, voor de zorgverzekering. Daarbovenop wordt van ons een extra inspanning gevraagd voor het verduurzamen van onze woningen door bijvoorbeeld isolatie en zonnepanelen. Tegelijkertijd stijgen de inkomsten niet even snel mee, zeker niet voor de mensen met de laagste inkomens. Hierdoor ontstaat een steeds scherpere tweedeling tussen arm en rijk.

Uitgangspunten

De gemeente heeft de plicht om inwoners met een inkomen onder het sociaal minimum te ondersteunen. Dat doen we natuurlijk via het verstrekken van een bijstandsuitkering en aanvullende regelingen aan inwoners die daar recht op hebben. Hierbij vormen hulp en begeleiding het uitgangspunt, en niet sancties of controledwang.

Wij willen ook oog houden voor inwoners die misschien nog niet in de kaartenbak zitten, maar wel in armoede leven of dreigen onder de armoedegrens te komen. Ook voor deze inwoners moet de gemeente hulp bieden. Door inzet van collectieve oplossingen voor verduurzaming en warmteopwek worden de kosten zo laag mogelijk gehouden en vloeien inkomsten ook weer terug naar de inwoner zelf.

We proberen inwoners die in financiële moeilijkheden raken zo vroeg mogelijk hulp te bieden, zodat we voorkomen dat ze schulden maken. Aan inwoners met schulden bieden we goede en actieve hulp.

Programmapunten

1. We bezuinigen niet op ondersteuning van mensen met een minimuminkomen, zoals de bijzondere bijstand of de verschillende minimaregelingen, waarmee bijvoorbeeld kinderen gratis lid kunnen worden van sportclubs of een computer kunnen aanschaffen voor school.
2. We vragen geen tegenprestatie voor een uitkering of ondersteuningsregeling.
3. We onderzoeken of we meer inwoners gebruik kunnen laten maken van de bestaande regelingen, door de voorwaarden voor toegang te verruimen.
4. Er komt een apart 55+ budget, voor ouderen met een minimuminkomen, dat ingezet kan worden om deel te blijven nemen aan de samenleving, bijvoorbeeld door het lidmaatschap van een vereniging te betalen, of de aanschaf van een computer.
5. We zorgen voor collectieve oplossingen voor investeringen die we moeten doen voor klimaat, warmte en energie. Hierdoor houden we de kosten zo laag mogelijk en komen de opbrengsten ook weer terug bij de inwoners in plaats van bij grote bedrijven.
6. We blijven investeren in goede schuldhulpverlening, zowel preventief als reactief.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- Ondanks de bezuinigingen van de afgelopen jaren is er niet gekort op de geboden regelingen voor minima.
- Er is door de lokale energicoöperatie Wattnu, met steun van de gemeente, een start gemaakt met een coöperatief warmtenet Muiderberg. Dit beoogt om door middel van aquathermie, het gebruik van warmte uit plassen en meren, huizen te kunnen verwarmen. Dit is goedkoper dan gebruik van aardgas en is dus niet alleen beter voor het klimaat, maar ook voor de portemonnee van de inwoners.

3.2 In Gooise Meren staat niemand alleen

Opgave

Naast financiële armoede is ook sociale armoede een groeiend probleem. De maatschappij wordt al jaren steeds individualistischer, waardoor de kans op eenzaamheid toeneemt. Ook door gebrek aan geld kan toegang tot bijvoorbeeld sportverenigingen buiten bereik zijn. Voor ouderen, die langer zelfstandig thuis moeten blijven wonen, kan het fysiek lastig zijn om zich te verplaatsen naar sociale activiteiten. Dit werd de afgelopen twee jaar nog eens versterkt door de coronamaatregelen, zoals een lockdown en avondklok.

Niet alle inwoners zijn in dezelfde mate betrokken bij elkaar, bij andere inwoners of bij de gemeente. Sommige mensen krijgen minder de kans om volwaardig mee te doen aan de samenleving en hebben ook minder vrijheid om te zijn wie zij willen zijn. Ze worden op straat of op school uitgescholden of geïntimideerd, of kunnen alleen meedoen als ze een deel van hun identiteit ontkennen. Of ze ondervinden problemen bij het vinden van een baan of stageplek. Solidariteit en met wederzijds begrip en respect samenleven zijn niet altijd vanzelfsprekend.

In Gooise Meren hebben ongeveer 1200 inwoners moeite met lezen en schrijven. Ook dit belemmert het meedoen in de samenleving.

Uitgangspunten

GroenLinks wil dat alle mensen in Gooise Meren volwaardig kunnen meedoen aan de samenleving en de vrijheid hebben om te zijn wie zij willen zijn, ongeacht levensovertuiging, seksuele geaardheid, afkomst, gender, lichamelijke beperking, of wat dan ook. Wij steunen daarom initiatieven die opkomen voor gelijkwaardigheid. Racisme en discriminatie zijn onacceptabel en mogen niet plaatsvinden in onze gemeente. Dit vraagt om een actief diversiteitsbeleid en permanente inzet van de gemeente en alle inwoners samen. In Gooise Meren staat niemand alleen.

GroenLinks heeft extra oog voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Wij willen voor deze mensen laagdrempelige hulp beschikbaar maken. De gemeente neemt hier het initiatief en werkt in de uitvoering samen met maatschappelijke partners.

Programmapunten

1. Gooise Meren moet de slachtoffers van de toeslagenaffaire alle mogelijke ondersteuning bieden.
2. We onderzoeken of een activiteitenpas voor ouderen mogelijk is, waarmee ouderen met een beperkt inkomen zelfstandig en naar eigen keuze kunnen deelnemen aan culturele activiteiten zoals muziek, theater en film.

3. GroenLinks vindt dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven en ook in haar eigen personeelsbestand een goede afspiegeling moet zijn van de maatschappij. De gemeente laat zo zien dat zij verantwoordelijkheid neemt voor al haar inwoners en geeft een goed voorbeeld aan de bedrijven in de gemeente.
4. Om uitsluiting en discriminatie bespreekbaar te maken blijft de gemeente op dit thema activiteiten organiseren waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, zoals workshops, filmavonden of andere bijeenkomsten.
5. Gooise Meren hijst niet alleen de regenboogvlag, maar wordt een Regenbooggemeente.
6. Wij ontwikkelen een lokaal actieplan voor het bestrijden van laaggeletterdheid en digibetisme om mensen te helpen zich beter te redden in onze talige en steeds digitalere samenleving.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- Door het doelgroepenvervoer in eigen hand te nemen, hebben we gezorgd dat ook minder mobiele inwoners kunnen blijven deelnemen aan sociale activiteiten.
- We organiseren bijeenkomsten over uitsluiting en discriminatie waar inwoners met elkaar over dit onderwerp kunnen praten.

4. ONDERNEMEN EN CULTUUR

4.1 Ondernemen en werken

Opgave

Het aanbod van werk in Gooise Meren loopt terug. Veel inwoners werken buiten de eigen gemeente, in de hotspots van Amsterdam, Utrecht en Almere. Voor de vitaliteit van onze gemeente is het belangrijk dat er een gezonde balans is tussen wonen en werken.

Regionaal zien we, net als op landelijk niveau, een groeiend tekort aan personeel in de zorg, het onderwijs, de bouw en de nieuwe werkgebieden rondom de energietransitie.

Ook zien we dat ondernemers in de detailhandel en horeca het moeilijk hebben. Er is flink wat leegstand in het winkelhart van Bussum. Voor veel van hen zijn de afgelopen twee coronajaren extra zwaar geweest.

Uitgangspunten

Werkgelegenheid is belangrijk voor Gooise Meren. GroenLinks wil voorkomen dat onze gemeente nog meer een slaapgemeente wordt, waar alleen nog maar forensen wonen die iedere dag uitwaaiëren naar Amsterdam, Almere en Utrecht. Daarom moet er voldoende ruimte zijn voor ondernemerschap.

GroenLinks ziet kansen in de circulaire economie en de energietransitie. Wij willen op regionaal niveau gunstige randvoorwaarden creëren zodat bedrijven zich aangetrokken voelen zich hier te vestigen. Samenwerking met onze buurgemeenten is hierbij essentieel. GroenLinks streeft naar hergebruik van grondstoffen binnen de eigen regio. Dit voorkomt onnodig vervoer van afval en levert bovendien banen op.

Het centrum van Bussum moet aantrekkelijker worden door een mix van detailhandel en horeca, met voldoende groen en met parkeergelegenheid aan de randen. Het moet een plek zijn waar mensen graag vertoeven en niet alleen maar doelgericht één enkele winkel bezoeken

Onze gemeente is een aantrekkelijke locatie voor vakantiegangers, vanwege de rijke historische kernen en gebouwen en de mooie natuurgebieden. Toerisme is een belangrijk onderdeel van onze economie en zorgt voor werkgelegenheid. We willen toeristen die niet alleen één attractie bezoeken, maar die ook gebruikmaken van onze horeca en winkels. In onze natuurgebieden zoeken we de balans tussen recreatie en behoud. Hierin werken we samen met Goois Natuurreservaat en Natuurmonumenten.

Programmapunten

1. De Centrumvisie Bussum moet verder worden uitgevoerd, met herontwikkeling van het Scapinoterrein, Mariënborg en de Nieuwe Brink.
2. Samen met de Bibliotheek Gooi en Meer willen we de bibliotheek in het centrum van Bussum een belangrijke rol geven als ontmoetingsplek.
3. We willen samen met de eigenaar komen tot een goede nieuwe invulling voor het oude postkantoor aan de Huizerweg.
4. We moeten zuinig zijn op de huidige bedrijventerreinen. Samen met de ondernemers (-verenigingen) maken we bedrijfsterreinen aantrekkelijker, groener en duurzamer.
5. De Groene Afslag wordt de hub voor circulaire economie in de regio, gevestigd in Gooise Meren in de wijk Crailo.

6. Permanente inzet van woonruimte voor vakantieovernachtingen moet niet mogelijk zijn. We stimuleren liever hotels dan Airbnb.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- De Vlietlaan wordt heringericht als entree van het centrum van Bussum.
- De entree van Naarden-Vesting aan de westzijde wordt verfraaid.
- In het ontwerp van de nieuwe wijk Crailo is er een nieuwe locatie opgenomen voor de Groene Afslag, een verzamellocatie voor duurzaamheid en circulaire economie, nu nog gevestigd op de locatie van het oude AZC.

4.2 Kunst en cultuur

Opgave

Kunst en cultuur zijn van grote maatschappelijke waarde. Kunstenaars en artiesten vervullen een belangrijke rol in een open samenleving. Kunst kan verbinden, troosten en verblijden en ons een kritische spiegel voorhouden. Cultuur brengt mensen samen, bijvoorbeeld in muziek- of toneelverenigingen. Theaters, musea en creatieve broedplaatsen zijn plekken waar mensen elkaar ontmoeten.

In Gooise Meren beschikken wij over een scala aan culturele voorzieningen, zoals theaters (zoals Spant!, het Filmhuis, of De Mess), muziekscholen en tal van culturele verenigingen. Ook hebben we veel cultureel erfgoed en musea, zoals het Muider slot, het Vestingmuseum en het Comeniusmuseum, de historische vestingen Muiden en Naarden en monumenten zoals Fort Werk IV en klooster Mariënborg.

In coronatijd hebben deze culturele voorzieningen het zwaar, ondanks de ontvangen overheidssteun. Daardoor staat hun verbindende maatschappelijke functie onder druk.

Uitgangspunten

GroenLinks wil te allen tijde voorkomen dat culturele voorzieningen in Gooise Meren als gevolg van de coronacrisis verdwijnen. Hoewel we niet kunnen voorkomen dat er door corona tijdelijk een verminderd aanbod is, willen we dat uiteindelijk het aanbod weer op het peil komt van voor de crisis, of zelf vergroot wordt.

GroenLinks wil met het oog op de toekomst investeren in de culturele vorming van kinderen en jongeren in Gooise Meren. Deze zou meer op hetzelfde niveau moeten worden gebracht als sportbeoefening.

Wij vinden het belangrijk dat onze culturele voorzieningen voor alle inwoners van onze gemeente toegankelijk zijn. Dit houdt in dat er zo min mogelijk fysieke en financiële belemmeringen moeten zijn om deze voorzieningen te gebruiken.

Programmapunten

1. Wij continueren het huidige crisisfonds voor de culturele sector, zodat onze culturele instellingen de coronacrisis kunnen overleven.

2. We onderzoeken of een activiteitenpas voor ouderen mogelijk is, waarmee ouderen met een beperkt inkomen zelfstandig en naar eigen keuze kunnen deelnemen aan culturele activiteiten zoals muziek, theater en film.
3. We stellen 'buurtcultuurcoaches' aan (naar analogie van de buurtsportcoaches), die kinderen en jongeren stimuleren gebruik te maken van onze culturele voorzieningen en zelf aan de slag te gaan met bijvoorbeeld muziek, dans en beeldende kunst.
4. We kijken in samenwerking met de scholen of we kunst en cultuur een prominentere plek in het onderwijs kunnen geven.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- Er is vanwege de coronapandemie een crisisfonds opgezet voor de culturele sector.
- De lijst van monumenten is geactualiseerd en uitgebreid.
- In 2021 is de Erfgoedvisie vastgesteld, inclusief de Gebiedsbiografie van de gemeente Gooise Meren 'Tussen Vecht, meren en stuwwal'.

5. MOBILITEIT EN VERKEER

5.1 Auto's, fietsers, voetgangers

Opgave

Om de klimaatcrisis het hoofd te kunnen bieden, moeten we ons energiegebruik verminderen. Een belangrijke mogelijkheid hiervoor is om minder gebruik te maken van de auto. Dat heeft nog meer voordelen, zoals het verminderen van overlast door geluid en uitstoot van fijnstof, waardoor onze leefomgeving prettiger en schoner wordt.

Ruimte in onze gemeente is schaars. We willen meer woningen bouwen op bestaande locaties en daarbij zijn ook voorzieningen nodig, zoals groen en speelplaatsen. Daardoor is het niet meer haalbaar om per woning 1 of 2 parkeerplaatsen voor de deur te realiseren.

Uitgangspunten

Fietsen moet een aantrekkelijk alternatief worden voor autogebruik. Hiervoor moeten wegen zodanig worden ingericht dat ze optimaal en veilig door (elektrische) fietsen kunnen worden gebruikt, zowel binnen onze kernen als daartussen. Daarbovenop willen we tussen de kernen en richting onze buurgemeenten snelfietspaden, zodat de elektrische fiets ook voor iets langere afstanden een goed alternatief wordt.

Om de parkeerdruk te verminderen moeten we het gebruik van deelauto's stimuleren. Voor het parkeren zelf moeten we kijken naar oplossingen die weinig extra ruimte innemen, zoals parkeren ondergronds.

Onze stads- en dorpscentra worden autoluw. De fietser en voetganger hebben voorrang. Tegelijkertijd zorgen we voor voldoende parkeergelegenheid aan de randen van deze centra, zodat ook mensen die zich niet per fiets of te voet kunnen verplaatsen, toegang houden.

Programmapunten

1. We stimuleren het gebruik van deelauto's, door hiervoor goede gereserveerde parkeerplaatsen voor aan te bieden.
2. Parkeergarage de Olmen wordt verbouwd of herbouwd tot een veilige, aantrekkelijke parkeergelegenheid, liefst in combinatie met woningen op de bovenste etages.
3. Op populaire bestemmingen, zoals de cultuurhistorische attracties, het winkelhart van Bussum en de bus- en treinstations moeten voldoende fietsparkeergelegenheid komen, met oplaadpunten voor elektrische fietsen.
4. We zorgen voor voldoende parkeerplekken voor minder validen en intensiveren de controle op ongeoorloofd gebruik hiervan.
5. We werken samen met de Provincie en onze buurgemeenten aan een snelfietsnetwerk, o.a. tussen Amsterdam en Hilversum, via onze gemeente.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- De Vlietlaan wordt opnieuw ingericht met ruim baan voor de fiets en de voetganger.
- In de Mobiliteitsvisie 2040, die in 2021 is vastgesteld, ligt de prioriteit bij fietser en voetganger.

5.2 Openbaar vervoer

Opgave

Alle beslissingen over openbaar vervoer worden genomen op landelijk en provinciaal niveau. Als gemeente mogen we wel wensen kenbaar maken, maar we zijn niet in een positie om dingen af te dwingen.

Toch willen we goede en frequente openbaar vervoersverbindingen hebben, zowel binnen de kernen, tussen de kernen als met de ons omringende gebieden. Dat laatste is redelijk goed geregeld, met twee treinstations en meerdere buslijnen naar Amsterdam, Almere, Hilversum en Weesp.

Maar met name bij het vervoer in de kernen en tussen de kernen moet het beter. De afstand tot een bushalte of station is vaak te groot om een realistisch alternatief te bieden. Ook is de frequentie van de lokale buslijnen buiten de spits te laag: maar één bus per uur.

Uitgangspunten

We willen uitbreiding van de buslijnen in en tussen onze kernen, in ieder geval wat betreft de frequentie. We zien hier kansen voor Muiden vanwege het toenemende aantal inwoners door oplevering van de Krijgsman. We willen dat kleinere busjes ingezet worden om ook lijnen met minder passagiers rendabel te maken.

Er moeten genoeg parkeervoorzieningen bij trein- en busstations zijn, voor zowel auto's als voor fietsers.

Het is belangrijk dat Gooise Meren blijft deelnemen aan samenwerkingsverbanden zoals de Regio Gooi en Vechtstreek en de Metropoolregio Amsterdam. Deze partijen zijn een sterke gesprekspartner bij overleg met de Provincie en het Rijk over het openbaar vervoer.

Programmapunten

1. We vernieuwen het buslijnenknooppunt bij Ter Gooi en maken het beter toegankelijk voor fietsers en voetgangers, zodat toekomstige bewoners van Crailo daar veilig gebruik van kunnen maken.
2. We verbeteren de fietsenstallingen bij de stations Naarden-Bussum en Bussum-Zuid. Bussum-Zuid behoudt de ruime parkeerplaats voor auto's.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- Een "kwaliteitsimpuls van het openbaar vervoer" is opgenomen in de kaders voor de Omgevingsvisie die in 2022 vastgesteld gaat worden.
- Verbetering van de OV-knooppunten is een belangrijk doel in de in 2021 vastgesteld Mobiliteitsvisie Gooise Meren.

6. DIERENWELZIJN

6.1 Onze dieren zijn onze verantwoordelijkheid

Opgave

De gemeente heeft voor dieren in onze gemeente een wettelijke zorgplicht. Dit geldt zowel voor onze huisdieren als voor de wilde dieren. Voor huisdieren geldt dat de gemeente verantwoordelijk is voor de opvang van zwerfdieren. Voor wilde dieren moet de gemeente zorgdragen voor bescherming van de leefomgeving.

De dierenwelzijnsorganisaties in onze regio, zoals het vogelasiel, de egelopvang, dierenasiel Crailo en de Dierenambulance, staan onder druk door afnemende financiële middelen, ontoereikende huisvesting en toenemende vraag naar opvang. De opvang van zwerfdieren uit de regio is op dit moment ondergebracht bij de Dierenbescherming Amersfoort. Dit geeft een extra druk op de Dierenambulance, die hiervoor relatief lange ritten moet maken.

Uitgangspunten

GroenLinks vindt dat dierenwelzijn een verantwoordelijkheid is van de gemeente die verder moet gaan dan het wettelijke minimum. Sinds 2018 is Dierenwelzijn een apart onderdeel in de portefeuille van onze wethouder Barbara Boudewijnse. Zij heeft gezorgd dat in 2019 voor het eerst in onze gemeente een Dierenwelzijnsbeleid is opgesteld. Hier zijn ook alle acties opgenomen die de gemeente op dit terrein kan gaan uitvoeren, waarvan een deel bestaande acties zijn, en een deel nieuwe. GroenLinks wil dat er voor Dierenwelzijn voldoende budget komt, zodat we de nieuwe onderdelen van het beleid ook daadwerkelijk kunnen gaan uitvoeren.

Hoewel de Dierenbescherming Amersfoort een prima organisatie is, wil GroenLinks de opvang van zwerfdieren weer onderbrengen in de regio, bij het Dierenasiel Crailo. Onder leiding van een nieuw bestuur heeft het asiel Crailo schoon schip gemaakt en is de organisatie weer vitaal. Opvang in Crailo ontlast ook de Dierenambulance, die nu veel tijd en geld kwijt is aan de ritten tussen de Gooise gemeenten en Amersfoort.

Programmapunten

1. De opvang van zwerfdieren moet zo snel mogelijk weer ondergebracht bij Dierenasiel Crailo.
2. GroenLinks wil regionaal een samenwerking tussen alle dierenwelzijnsorganisaties om ervoor te zorgen dat zij elkaar versterken en maximaal kunnen profiteren van financiële steun van de gemeenten.
3. In Gooise Meren moet er voldoende geld komen voor de verdere uitvoering van het Dierenwelzijnsbeleid.
4. Bij het herinrichten van wegen door onze natuurgebieden houden we rekening met wilde dieren, bijvoorbeeld door het aanleggen van faunatunnels en het voorkomen van onnodige straatverlichting.

WAT HEBBEN WE AL BEREIKT?

- Voor het eerst in de geschiedenis van Gooise Meren en de voormalige fusiegemeenten is er een Dierenwelzijnsbeleid vastgesteld.

- Onze wethouder heeft zich ingespannen voor het Vogelsasiel Naarden toen deze tijdelijk moest sluiten van de landelijke Inspectie.
- Op initiatief van Gooise Meren hebben we de procedure voor het aanvragen van subsidie in de regiogemeenten gelijkgetrokken en flink vereenvoudigd. Hierdoor kost het de organisaties minder tijd en inspanning om subsidies aan te vragen. Op ons initiatief zijn ook de subsidiebijdragen zelf verhoogd.
- Er is sinds 2019 een verbod op het oplaten van ballonnen, mede vanwege het gevaar dat deze vormen voor wilde dieren wanneer ze neerkomen in natuurgebieden.